

tende bemerkninger om fru Levy Laviks jødiske bakgrunn og Ibsens (nok en gang) dokumenterte økonomiske påholdenhet.

Den biografiske delen tynges av lange sitater fra teateranmeldelser i danske, norske og svenske aviser. I den kommenterende delen, den beste, gjentas de relevante sitater fra anmeldelsene. Forfatterens betraktninger over en skuespiller med «annerledes» bakgrunn – fra en haugianerfamilie, med hjerte for målsaken og bondeungdomsbevegelsen, med påfallende suksess i Danmark, men vansker i hjemlandet – er interessant lesning også for en ikke-teaterhistoriker. Overraskende er også de mange (og lange) hyllingsdikt som ble skuespilleren til del ved hans altfor tidlige bortgang. Denne anmeldelsens overskrift er hentet fra Anders Hovdens (1860–1943) begravningsdikt. At enkelte navn er feilstavet (Mowinckel) og at samme skuespillerinne bare er oppført én gang i stedet for to i et ellers brukbart register, får stå som forlagets ansvar. Historie- og teaterinteresserte vil ha glede av å lese om en ruvende, men lite kjent skikkelse i norsk kulturhistorie.

Ragnar Stien
Oslo

Se og Hør for møblerte hjem

Åmås KO, red.

Hvem er hvem?

665 s. Oslo: Aschehoug, 2008. Pris NOK 399
ISBN 978-82-03-23561-0

Knut Olav Åmås har gjort seg sterkt gjeldende som redaktør og skribent. Han har skrevet en rekke bøker og vitalisert Aftenpostens debattsider ved å slippe inn nye stemmer på bekostning av etablerte politikere. For det

er han belønnet med Den store journalistprisen og med stillingen som kultur- og debattredaktør i Aftenposten.

I *Hvem er hvem?* presenterer Åmås de 1 000 antatt viktigste menneskene i Norge. Her er mange leger og personer fra Helse-Norge, men også pressefolk. De fleste er leksikalsk omtalt i usignerte artikler som gir et greit innblikk i deres meritter. De viktigste maktmenneskene, for det er maktperspektivet som er den røde tråden, har fått større signerte omtaler. Det er egne «topp 10»-lister. På helselisten finner vi både Tidsskriftets redaktør og Legeforeningens

president og sentrale personer innen helseforetakene og helseforvaltningen.

Forfatter Vidar Kvalshaug treffer blinken godt hva angår portrettet av Charlotte Haug. Vi får et spennende innblikk i hennes profesjonelle liv, men også i de deler av privatlivet som er relevant for hennes samfunnsposisjon. Kvalshaug skriver godt, men dveler ved den kritikken Tidsskriftet fikk i Pressens faglige utvalg som følge av striden med forfatteren Jon Hustad.

Fullt så heldig er ikke Kvalshaug med Torunn Janbu, som også kåres til en av Norges ti viktigste kvinner. Enkelte passasjer kunne vært hentet fra en gammel kullbok – det er inngående beskrivelser av nærsynthet og innflytelse i vennindegjengen. Siden Åmås i forordet omtaler den typiske maktperson som en etnisk hvit mann mellom 45 og 55 år, bosatt i Oslo, lurert jeg på om en mannlig legepresident ville fått en like småpludrete omtale? Og hvorfor ikke benytte sjansen til å underkaste en påstått maktbastion som Legenes Hus en skarpere analyse? Legene får sitt pass påskrevet i Rolf Utgårds omtale av sykepleierens Aud Blankolm, men slipper ellers billig unna.

Åmås har utvilsomt satt sammen en spennende miks av maktpersoner, forfattere og redaksjonsmedlemmer. Men jeg savner hans varemerke, spissingen, og hans treffsikre redaktørhånd. Kan arbeidet med denne utgivelsen ha blitt for demokratisk? Og er skribentenes uavhengighet og avstand til de omtalte personer vektlagt for sterkt, på bekostning av innsikt og viten? Noen av dem som over tid må ha ervervet seg viktig bakgrunnskunnskap, som de garvede pressefolkene, skriver både modig og drivende godt. Andre synes å mangle innblikk i eller interesse for hvordan de portretterte utøver institusjonell makt. Flere omtaler er rikere på fakta enn på spenstige analyser.

Hvem er hvem? er blitt et Se og Hør i stive permer for møblerte hjem. Selv om tekstene er noe ujevne og makten som skjuler seg (for å sitere Åmås) kunne vært mer effektivt avdekket, byr den på mang en godbit, som Kvalshaugs novelleaktige portrett av krigshelten Gunnar «Kjakan» Sønsteby. Det er det en fryd å lese.

Per Helge Måseide

Barneklinikk
Ullevål universitetssykehus

Drømmen, en e-post fra det ubevisste

Brudal PJ, Brudal LF.

Drømmens psykologi

Ny forståelse og praktisk bruk av drøm. 192 s.
Bergen: Fagbokforlaget, 2008. Pris NOK 269
ISBN 978-82-450-0472-8

Forfatterne henvender seg til dem som ønsker å forstå mer av sine drømmer og, som de skriver, til «helsearbeidere» som leger, psykologer, helseøstre, jordmødre m.fl. Den skolerte psykoterapeut vil vel også benytte andre kilder. Ekte-

paret Brudal er erfarne psykologer med mange utgivelser bak seg. I 1996 kom *Drømmepsykologi* ut på Universitetsforlaget. Etter 12 år utgir Fagbokforlaget denne nye utgaven, *Drømmens psykologi*, en hendig, liten, innbundet bok uten tabeller eller illustrasjoner, men dessverre også uten stikkordregister.

Del I er skrevet av Paul Brudal og inneholder utdrag fra moderne hjerneforskning om søvn og drømmer, videre fra antropologiens verden om den særegne drømmebearbeidingen hos seniofolket i Malaysia. Så følger et kapittel kalt *Drømmens språk*, om symboler og kategorisering av ulike typer drømmer. Men forstår man drømmene bedre ved å klassifisere dem etter innhold som dyr, fisk, hus eller tenner? Min erfaring går mer i retning av å forholde seg til følelsene og assosiasjonene drømmene iverksetter, noe forfatterne også er inne på.

Lisbeth Brudal tar i Del II for seg hvordan drøm kan anvendes i behandling og i forebyggende arbeid. Paret mener selvfølgelig at drømmene betyr noe, har mening og kan brukes. De beste sidene er knyttet til forfatternes ståsted som psykoterapeuter. Metaforen om drømmen som e-post fra det ubevisste er tidsaktuell og har tilknytningspunkter til psykoanalysen. Freud la stor vekt på arbeidet med drømmer, slik det fortsatt gjøres i moderne psykodynamisk/psykoanalytisk terapi.

I sin forskning fra helsestasjonsarbeid viste Lisbeth Brudal at drømmearbeid i svangerskapet kan være helsefremmende. Ved å snakke om innholdet fikk de gravide kontakt med ubevisste negative følelser og ambivalens, slik at disse ble mer bevisste og tilgjengelig for bearbeiding. Dermed ble sykkeligheten, målt i sykmeldingsdager, redusert i forhold til sykkeligheten i en kontrollgruppe. Det skal også nevnes at i et senere kapittel berøres drøm brukt innen palliativ behandling.

Forfatterne fortjener ros for å skrive om